НАДІЙНИЙ СУПУТНИК СУЧАСНОГО ФОНЕТИСТА

Рецензія на “Concise Dictionary of Phonetic Terms” / Словник фонетичних термінів (короткий) (англ. мовою). – Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. – 256 с. / Калита А. А., Тараненко Л. І.

У 2010 р. вийшов у світ “Словник фонетичних термінів” Калити А. А. і Тараненко Л. І., присвячений системному викладу сучасної термінології, що використовується в зазначеній науковій сфері. Приємно усвідомлювати, що цей словник-довідник є, мабуть, першим лексикографічним джерелом у галузі фонетики, опублікованим на теренах України. Його своєчасність та актуальність убачається безсумнівною, оскільки як науковий доробок авторів він покликаний слугувати активізації самостійно-творчої пізнавальної діяльності користувачів.

Метою словника є формування у користувачів знань, умінь і навичок стійкого володіння сучасною термінологією з фонетики англійської мови. Практична ефективність його використання зумовлюється як побудовою кожної словникової статті, супроводжуваної рубрикою «*Further reading*», так і наявністю коментарів, що допомагають уникати помилок у використанні термів.

Запропонований лінгвістам словник містить понад 900 термінологічних одиниць і понять. Характерно при цьому, що введені до його складу раніше відомі поняття розглянуто під дещо іншим, більш повним кутом зору, а значна кількість нових, які не були дотепер об’єктом лексикографічного опису в галузі фонетики, супроводжуються поясненням з урахуванням специфіки їхнього вживання у науковій фонетичній літературі.

Крім того, коло терміносистеми сучасної фонетики розширюється в Словнику за рахунок залучення до нього термінів міждисциплінарного характеру, які набули останнім часом поширення у різних галузях мовознавства: соціолінгвістиці, психолінгвістиці, теорії мовної комунікації, пара- та когнітивній лінгвістиці, семіотиці, діалектології, емотіології прикладній лінгвістиці тощо. У ньому приділено також увагу фоносемантичним властивостям фонетичних одиниць, що виявляються в наявності певної матеріальної (образотворчої, звукової і т. ін.) або структурної подібності між їхнім значенням та акустичним образом.

Вельми позитивно сприймається й те, що словник містить інформацію про провідних зарубіжних лінгвістів, які зробили вагомий внесок у розвиток фонетичної науки, оскільки вона є надзвичайно корисною і пізнавальною для користувачів. На жаль, відповідна інформація про вітчизняних фонетистів та фахівців у цій галузі із ближнього зарубіжжя у ньому відсутня. Її наявність значно, на наш погляд, розширила б світогляд користувачів та поглибила б їхню компетенцію з фонетики. Проте ми сподіваємося, що ця інформація буде викладена в наступному доповненому і розширеному виданні словника.

Оригінальність авторського підходу до укладання словника вбачається в тому, що він є не лише довідником, але й може слугувати навчальним посібником, оскільки в ньому подано не тільки вихідний реєстр термінологічних одиниць із докладним переліком їхніх значень, але й багату інформацію про синонімічні терміни. Не менш значущим є й те, що саме такий підхід до укладання словників-довідників сприяє

формуванню навичок коректного використання термінологічних одиниць та підвищує філологічну культуру фахівців.

Ефективність користування словником підвищується і завдяки тому, що в ньому окрім наведення значення фонетичних термінів, описано також специфіку їхнього вжитку. Особливо корисним є, мабуть, те, що статті Словника містять практичні рекомендації щодо усвідомлення фонетичної термінології і подолання труднощів в її використанні. Текст словникових статей вирізняється чіткою й логічною побудовою та супроводжується необхідним ілюстративним матеріалом.

При укладанні Словника автори не залишили осторонь основні проблеми сучасних експериментально-фонетичних досліджень. Тому своєчасність і необхідність його створення не викликає сумнівів, позаяк він відкриває шлях не лише до пізнання фонетичних явищ, але й може бути досить корисним під час виконання сучасних експериментально-фонетичних досліджень.

С. О. Швачко, *д-р філол. наук, професор,*
Сумський державний університет, м. Суми